

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-553/22-M

Název	Základní škola Prostějov, ul. VI. Majakovského 1
Sídlo	VI. Majakovského 1, 798 11 Prostějov
E-mail	skola@zsmajakovskeho.cz
IČ	628 590 56
Identifikátor	600 120 252
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martina Šírková
Zřizovatel	statutární město Prostějov
Místo inspekční činnosti	ul. VI. Majakovského 1, 798 11 Prostějov Ivana Olbrachta 223/2, 798 11 Prostějov
Termín inspekční činnosti	9. – 11. 5. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušných školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Prostějov, ul. Vl. Majakovského (dále „škola“), vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny – výdejny.

K termínu inspekční činnosti základní škola zajišťovala vzdělávání 322 žákům prvního až devátého ročníku a 32 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zájmové vzdělávání je realizováno ve čtyřech odděleních školní družiny, kterou k termínu inspekční činnosti navštěvovalo 105 účastníků. Stravování dětí a žáků je zajištěno ve školní jídelně – výdejně v budově školy. Příprava stravy je zajištěna smluvním dodavatelem.

Informace o škole jsou pro zájemce i veřejnost publikovány prostřednictvím výroční zprávy o činnosti školy a průběžně aktualizovaných webových stránek (www.zsmajakovskeho.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouhodobé koncepční záměry školy deklarují zejména obecné priority ve vzdělávací oblasti. Účinná zpětná vazba s analýzou stavu dosud vytvořena nebyla. Systém plánování a vlastního hodnocení školy tak vytvářejí vhodné nástroje pro další rozvoj školy pouze částečně. Koncepci chybí její ucelenější uspořádání v delším časovém horizontu pro dosažení stanovených cílů.

V rámci organizační struktury delegovala ředitelka část svých kompetencí na svého zástupce a vedoucího vychovatele školní družiny. Ve vedení kontrolní a hospitační činnosti ředitelky školy jsou patrné některé dílčí nedostatky. Kontrolní mechanismy jsou sice obecně nastaveny a směřují do všech oblastí chodu školy, v praxi však nejsou zcela funkční. Systém tak představuje jen částečný nástroj efektivní kontroly a neumožňuje sledování pedagogického procesu směrem k uplatňovaným metodám, formám práce a výsledkům vzdělávání žáků. Nedůsledná kontrola se projevila zjištěním, že v jedné z tříd, ve které se vzdělávali žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nebyl dodržen jejich stanovený počet.

Složení pedagogického sboru umožňuje v dostatečné míře naplňování cílů realizovaných školních vzdělávacích programů. Vyučujícím na prvním i druhém stupni školy poskytují podporu asistenti pedagoga ve třídách, ve kterých se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzájemné hospitace pedagogů za účelem inspirace, odborné zpětné vazby a výměny zkušeností nejsou ve škole realizovány. Metodické sdružení na prvním stupni a stejně tak předmětové komise na druhém stupni se na svých schůzkách zabývají plánováním úkolů a činností. V záznamech z těchto jednání však často převažují informace provozně-organizační nad záležitostmi hodnotícími a metodickými.

Ředitelka školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je realizováno s ohledem na finanční možnosti školy a nabídku vzdělávacích institucí. Plánování dalšího vzdělávání vychází v menší míře ze zjištění z hospitační činnosti a nenaplnuje tak svoji funkci opatření ke zlepšování kvality pedagogické práce.

Prostorové podmínky a materiálně-technické vybavení školy umožňují realizaci všech školních vzdělávacích programů ve stanoveném rozsahu. Pro realizaci výchovně vzdělávacího procesu má škola odpovídající prostorové podmínky, které ve spolupráci se zřizovatelem postupně vylepšují a modernizují. Vybavenost učebními pomůckami je na standardní úrovni včetně počtu učeben s didaktickou technikou pro výuku. K dispozici má škola odborné učebny (např. počítačovou, jazykovou). Pro rozvoj pohybových aktivit žáci využívají vlastní tělocvičnu a venkovní sportoviště. Školní družina má pro tři oddělení k realizaci své činnosti prostory v samostatné budově a jedno oddělení přímo v budově

základní školy. Škole se podařilo získat dotaci z Ministerstva životního prostředí na stavbu přírodní zahrady. Do realizace se zapojili žáci, pedagogové i rodiče.

Systém výchovného působení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví spočívá především v seznamování žáků s pravidly uvedenými ve školním řádu a dalších dokumentech základní školy. O zásadách bezpečnosti jsou žáci informováni na počátku školního roku i v jeho průběhu v souvislosti s realizovanými činnostmi.

Škola má nastavena systémová pravidla pro vedení dialogu s žáky, se zákonnými zástupci žáků a pedagogickými pracovníky. Pro přenos informací základní škola úspěšně zavedla elektronickou třídní knihu a žákovskou knížku.

Pro zvýšení kvality zdravé stravy a k vytváření vhodných stravovacích návyků žáků se škola také zapojila do projektu umožňujícího odběr dotovaného ovoce, zeleniny a mléčných výrobků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hodnocené výuce základní školy byla pracovní atmosféra založená na vzájemné vstřícnosti a respektu, podporovala otevřenou komunikaci mezi pedagogy i žáky navzájem. Vyučující se nedopouštěli komunikačních chyb a žáci neměli obavu vyjádřit vlastní názor. V úrovni sledovaných vyučovacích hodin však byly patrné určité kvalitativní rozdíly mezi prvním a druhým stupněm, a to v jejich uplatňované struktuře i efektivitě používaných metod práce se žáky.

Kvalitu poskytovaného vzdělávání na prvním stupni pozitivně ovlivňovala příprava učitelů, jež se promítla do promyšlené struktury převážné části vyučovacích hodin. Ve vyučovacích hodinách učitelé střídali různé činnosti, předkládali žákům poznatky srozumitelně, věcně správně s vhodnou motivací ke zvýšení jejich aktivity a zájmu. Ke splnění stanoveného vzdělávacího cíle vyučující volili efektivní střídání výukových forem a metod. Dostatečně byly využívány metody činnostního učení s prvky problémového učení. Často byla zařazována práce ve skupinách, která vedla žáky ke kooperaci a rozvíjela jejich sociální a komunikativní dovednosti. Práce s chybou ve smyslu jejího využití jako zpětné vazby pro další učení zařazována nebyla. Učitelé většinou vedli žáky k samostatnému uvažování, k myšlení v logických vazbách i k získávání konkrétních praktických znalostí a dovedností. Ve výuce byly účelně využívány mezipředmětové vztahy. Náročnost vzdělávacího obsahu obvykle odpovídala věku a schopnostem žáků. Individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byl patrný. Efektivitu vzdělávání zvyšovalo využívání herních prvků, zařazování soutěží a relaxačních chviliek. Didaktická technika, jako nástroj ke zprostředkování vizuální informace a zvýšení názornosti výuky, byla podle potřeby ve výuce využívána učiteli i žáky.

V hodnocených vyučovacích hodinách na druhém stupni základní školy byli žáci při úvodních činnostech zaměřených na opakování učiva, utřídění a upevnění získaných poznatků zpravidla aktivní, prokazovali požadované znalosti a dovednosti. Užité metody a formy vzdělávání však jen v malé míře přispívaly k aktivizaci všech žáků v průběhu celé vyučovací hodiny. Převažující frontální forma práce s méně četným zařazováním kooperativních aktivit nevedly k systematickému rozvoji sociálních a komunikativních kompetencí žáků. Zpětná vazba poskytovaná žákům vycházela převážně z okamžitého hodnocení jejich projevů a výsledků, formativní hodnocení vedoucí k posílení jejich motivace k učení bylo využíváno jen sporadicky, s chybou jako efektivním nástrojem výukového procesu učitelé nepracovali. Nebyla patrná práce žáků s různými informačními zdroji, žáci neměli možnost pracovat s informačními zdroji samostatně tak, aby byla

podpořena jejich vnitřní motivace. V průběhu ani v závěru vyučovacích hodin rovněž žáci nedostávali odpovídající prostor k sebereflexi ve vztahu k vlastním výsledkům vzdělávání prostřednictvím sebehodnocení a vzájemného hodnocení. Individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebyl vždy zřetelný, stejně tak diferenciacie učiva zohledňující odlišné vzdělávací potřeby žáků. Žáci pracovali převážně na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti, nadaným žákům byly zřídka vytvářeny další vhodné příležitosti pro jejich rozvoj. Rozdělení rolí mezi vyučujícími a asistenty pedagoga nebylo patrné, přímá pedagogická práce se žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními byla přenesena převážně na asistenty pedagoga. K posílení názornosti výuky využívali audiovizuální didaktickou techniku především pedagogové, méně již žáci.

Na základní vzdělávání a vzdělávací nabídku školy navazuje školní vzdělávací program školní družiny. Ke své činnosti využívá školské zařízení pro zájmové vzdělávání vlastní účelně vybavené prostory, školní zahradu a sportoviště školy. Ve školní družině nabízeli vychovatelé účastníkům zájmové aktivity, které vycházely z věkového složení účastníků jednotlivých oddělení. V průběhu všech činností zájmového vzdělávání ve školní družině převažovala příjemná atmosféra se vstřícným přístupem pedagogických pracovníků. Ti poskytovali účastníkům dostatek příležitostí k seberealizaci, vhodně zařazovali zájmové činnosti s cílem správného využití volného času. Vhodně byly střídány činnosti relaxační, vzdělávací a volnočasové. Při sledovaných aktivitách měli žáci možnost věnovat se individuálním i skupinovým činnostem, rozvíjeny byly zejména sociální, komunikační, konstruktivní, výtvarné a pracovní dovednosti. Žáci se do aktivit zapojovali s nadšením a jejich iniciativa byla vždy posilována pochvalou a povzbuzením.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vedle průběžného písemného a ústního ověřování žákovských vědomostí a dovedností realizuje škola interní testování formou pravidelných kontrolních prací. Externí testování škola nevyužívá. Škola zařazuje ve vybraných vyučovacích předmětech písemné práce většího rozsahu. Je tak možné porovnávat dosažené výsledky s očekávanými výstupy deklarovanými ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, hodnotit pokrok žáků v delším časovém horizontu a poskytovat vyučujícím zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Škola však tato výsledná data z interní evaluace dostatečně neanalyzuje a nezabývá se návrhem opatření, které by vedly k minimalizaci chyb a zlepšování dosahovaných výsledků vzdělávacího procesu. Informace získané z interního testování jsou zpravidla pouze konstatovány na úrovni tříd. Detailnější rozbor a systematické vyhodnocování, společně s návrhem konkrétních opatření pro práci s jednotlivými žáky ohroženými školním neúspěchem však chybí jak na úrovni metodických orgánů, tak pedagogické rady. Učitelé tak nemají zpětnou vazbu, případně další podněty ke zlepšení své pedagogické práce. Ačkoliv jsou podrobná pravidla a postupy pro sebehodnocení žáků dostatečně ve školních dokumentech zapracována, dosud nejsou všemi pedagogy jednotně a v dostatečné míře využívána. Stejně tak je věnována menší pozornost i formativnímu hodnocení ke sledování individuálních pokroků každého žáka, mapování dosažených učebních dovedností a individuálních schopností žáka zejména u vyšších ročníků.

Žákům na obou stupních, u nichž se vyskytnou v průběhu vzdělávání problémy nabízí škola možnost konzultací a doučování s jednotlivými učiteli, které žáci pro zlepšení svých výsledků využívají. Zákonní zástupci jsou informováni o prospěchu a chování svých dětí především prostřednictvím žákovských knížek, elektronickou formou, e-mailové komunikace a na třídních schůzkách. Motivačně škola využívá pochvaly třídních učitelů, v případě reprezentace školy či jiných mimořádných aktivit i pochvaly ředitelky školy. Škola

přijímá standardní opatření k řešení vysoké školní absence na úrovni třídního učitele nebo ředitelky školy.

Poradenské služby školy zajišťuje výchovná poradkyně a školní metodička prevence. Jejich činnosti jsou jasně vymezeny, vzájemná spolupráce však probíhá převážně na operativní úrovni. Pravidelné schůzky spojené s vyhodnocováním účinnosti poradenských služeb společně s ředitelkou školy nejsou zavedeny. Projevům rizikového chování žáků věnuje škola náležitou pozornost a snaží se je důsledně řešit formou pohovoru s žáky a ve spolupráci s jejich zákonnými zástupci. Vyjádřit se k dění ve škole mohou žáci přímo při osobním kontaktu s vyučujícími nebo prostřednictvím schránky důvěry. Komplexní šetření školního klimatu ke zjištění míry spokojenosti z pohledu žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogů škola nerealizuje.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti se zvýšil počet žáků a tříd v základní škole a zlepšily se materiální podmínky pro vzdělávání žáků.
- Řízení školy a pedagogických procesů vykazuje od poslední inspekční činnosti nedostatky. Některá opatření pro zlepšení činnosti školy navržená Českou školní inspekcí nebyla ředitelkou školy efektivně přijata a v praxi realizována.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Chybí koncepce a strategie rozvoje školy, která by systematicky identifikovala v delším časovém horizontu podmínky pro dosažení vytyčených cílů.
- Kontrolní a hospitační činnosti všech součástí školy není efektivní. Hospitační činnost ředitelky školy není dostatečně zaměřena na kontrolu uplatňování podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přímo ve výuce.
- Na druhém stupni základní školy převládá frontální výuka bez častějšího využití metod vedoucích k aktivizaci žáků, diferenciaci vzdělávacího obsahu směrem k žákům s potřebou podpůrných opatření či žáků nadaných.
- Závěry většiny vyučovacích hodin postrádaly motivační shrnutí, zhodnocení práce žáků, v některých chybělo sebehodnocení a vzájemné hodnocení ze strany žáků. Škola tak dostatečně nevytvářela podmínky pro sebereflexi žáků a nerozvíjela jejich sociální kompetence.
- Škola získává informace o vzdělávacích výsledcích žáků, nejsou z nich však důsledně přijímána konkrétní opatření na podporu úspěšnosti všech žáků ve vzdělávání. V tomto směru jsou metodické orgány a pedagogická rada využívány neefektivně.
- Vzájemné hospitace pedagogů jako forma spolupráce, předávání zkušeností, nápadů a inspirací nejsou systematicky zavedeny.
- Škola se systematicky nevěnuje sledování školního klimatu. Nejsou tak vytvářeny žádoucí předpoklady k budování příznivého školního prostředí a celkově pozitivních a respektujících vztahů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Ve spolupráci se zřizovatelem, školskou radou a zaměstnanci školy zformulovat dokument strategického charakteru odrážející vizi vývoje školy v delším časovém horizontu včetně nastavení jeho pravidelné aktualizace.
- Zkvalitnit systém hospitační činnosti a poskytovat systematicky zpětnou vazbu vyučujícím. Poznatky z uskutečněných hospitací pravidelně vyhodnocovat a efektivně využívat pro pedagogické pracovníky. Hospitační činnost ředitelky školy zaměřit na cílenou kontrolu uplatňování podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a efektivitu spolupráce asistenta pedagoga s vyučujícím přímo ve výuce.
- Ve výuce více uplatňovat individuální přístup, důsledně diferencovat učivo i výukové aktivity podle potřeb a možností všech žáků.
- Přispívat k rozvoji sebereflexe žáků intenzivnějším uplatňováním prvků sebehodnocení. K posílení sociálního rozvoje a komunikačních kompetencí žáků využívat ve výuce společně se sebehodnocením také vrstevnické hodnocení. Funkčnost tohoto nastavení ověřovat při hospitační činnosti ředitelky školy.
- Zefektivnit práci s výsledky vzdělávání žáků ve prospěch zkvalitnění vzdělávacího procesu. V rámci jednání pedagogické rady i předmětových komisí zpětně vyhodnocovat účinnost opatření související s analýzou výsledků vzdělávání žáků a následně je upravovat nebo zavádět další opatření.
- Podpořit profesní rozvoj pedagogů realizací vzájemných hospitací s cílem kolegiálního hodnocení, sdílení různých přístupů, nápadů, metod, forem a obohacení vzdělávacího procesu.
- Ke zvýšení efektivity poradenských služeb ve škole zavést pravidelné schůzky členů poradenského pracoviště včetně společných informativních schůzek s ředitelkou školy.
- Do výuky zařazovat práci žáků s různými informačními zdroji.
- Do evaluačních procesů zahrnout i pravidelné zjišťování kvality školního klimatu se zapojením všech účastníků vzdělávání (žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogů).

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace statutárního města Prostějova, ze dne 24. 11. 2017 včetně Přílohy č. 1
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení právnické osoby, ke dni inspekční činnosti
3. Koncepce základní školy, nedatováno
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, platný od 1. 9. 2021
5. Školní vzdělávací program školní družiny, platný od 1. 9. 2013
6. Školní řád, ze dne 7. 10. 2021
7. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 1. 9. 2015
8. Vnitřní řád školní výdejny stravy, ze dne 1. 9. 2021
9. Rozvrh hodin, školní rok 2021/2022
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2021/2022
11. Plán DVPP, školní rok 2021/2022, ze dne 26. 8. 2021
12. Elektronické třídní knihy, školní rok 2021/2022, namátkově
13. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní roky 2020/2021, 2021/2022
14. Zápisy metodického sdružení 1. stupně a předmětových komisí, školní rok 2021/2022
15. Přehledy výchovné a vzdělávací práce (školní družina), školní rok 2021/2022
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/21, ze dne 31. 7. 2021
17. Složka: Soubor písemných prací (namátkový výběr), školní rok 2021/2022
18. Souhrnné přehledy prospěchu, chování a absence žáků za školní rok 2020/2021 a 1. pololetí školního roku 2021/2022
19. Složka: Protokoly o opravných zkouškách, školní rok 2020/2021
20. Souhrnná dokumentace poradenských služeb ve škole, školní rok 2021/2022
21. Seznam žáků se speciálními vzdělávacími potřebami k termínu inspekční činnosti
22. Doklady vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků k termínu inspekční činnosti
23. Doklady vztahující se ke školnímu stravování k termínu inspekční činnosti
24. Doklady o dosaženém vzdělání pro splnění odborné kvalifikace pedagogických pracovníků ve školním roce 2021/2022, namátkový výběr

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Fridrich, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Pavel Fridrich v. r.

Mgr. Kateřina Kašparová,
školní akrotkepsní

Kateřina Kašparová v. r.

Ing. Bc. Milan Vlach, školní inspektor

Milan Vlach v. r.

Ing. Petra Kalabisová,
kontrolní pracovnice

Petra Kalabisová v. r.

V Olomouci 3. 6. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Martina Šírková,
ředitelka školy

Martina Šírková v. r.

V Prostějově 6. 6. 2022